

Vlaams
Parlement

vergadering **C115 – ECO15**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 27 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de impact van de crisis op de laagste loonklasse - 802 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandigen 2010 en meer bepaald de werkstress en het moeilijke evenwicht arbeid-gezin bij zelfstandigen - 846 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het stimuleren van grensarbeid - 855 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een nieuw werkervaringsprogramma - 909 (2010-2011)	12

■

Waarnemend voorzitter: de heer Matthias Diependaele, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de impact van de crisis op de laagste loonklasse - 802 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik zie dat de publieke belangstelling groot is. De collega's laten het daarentegen wel wat afweten.

Minister, uit het Trendrapport over de Vlaamse arbeidsmarkt dat in december 2010 werd voorgesteld, blijkt dat de werknemers met een laag loon op de arbeidsmarkt de rekening van de crisis betaald hebben. Deze groep werkenden uit de laagste inkomensklasse is in twee jaar tijd met bijna een vijfde gekrompen. Tegelijk zijn in hetzelfde tempo extra arbeidsplaatsen gecreëerd voor de betere verdieners.

Vooraf mannen, industriearbeiders, laaggeschoolden, tijdelijke werknemers en jongeren moesten voor hun job vrezen. Daarbij treden er forse verschillen op naargelang het inkomensniveau. Tussen het eerste kwartaal van 2008 en het eerste kwartaal van 2010 zag liefst 18,4 procent van de Vlaamse werknemers met een brutoloon van minder dan 90 euro per dag zijn job verloren gaan. In absolute aantallen gaat het om niet minder dan 102.000 verdwenen arbeidsplaatsen, een toch wel aanzienlijk aantal. Bij de groep er net boven, met een brutoloon van 90 tot 109 euro per dag, verdwenen ruim 42.000 banen. De verliezen zijn nog groter als we rekenen in voltijdse banen. Dat betekent dat het jobverlies nog wat beperkt is doordat veel van deze mensen deeltijds zijn gaan werken. Bij de betere verdieners zien we bijna het exacte spiegelbeeld. Voor de groep die meer dan 150 euro per dag verdient, kwamen er in volle crisis zelfs bijna 83.000 arbeidsplaatsen bij. Dat is toch wel opmerkelijk.

Deze cijfers bevestigen dat de crisis vooral de sectoren trof die veeleer lage lonen uitbetalen, zoals de uitzend- en de textielsector of de houtindustrie. Ook zijn de typische mannensectoren die het hard te verduren kregen, vaak industriële sectoren met een groot aandeel arbeiders. Er waren ook minder jobs voor jongeren, die eveneens minder dan gemiddeld verdienen. Werknemers uit de hogere loonklassen zijn dan weer vaker aan de slag in sectoren waar van een tewerkstellingskrimp niet of nauwelijks sprake was. Het is nu wel duidelijk dat er een herstel is, ondanks het feit dat we een Federale Regering van lopende zaken hebben. We zien dezelfde trend: vooral de uitzendarbeid en kleine deeltijdse jobs trekken nu aan.

We stellen vast dat het vooral in de publieke sector is dat de tewerkstelling toeneemt. In de tertiaire sector is er een heel licht herstel waar te nemen, maar in de secundaire sector blijft de tewerkstelling verder afkalven. Dat is toch wel zorgwekkend omdat net die sector het economisch draagvlak van de Vlaamse arbeidsmarkt vormt.

Minister, wat is uw reactie op de vaststellingen dat vooral de laagste inkomensklasse de klappen van de crisis opving? Is de Vlaamse Regering van plan extra maatregelen te nemen om de lagere inkomens minder kwetsbaar te maken voor conjuncturele crisissen? Zo ja, welke? In welke maatregelen voorziet de Vlaamse Regering om de tewerkstelling in de secundaire sector te ondersteunen en te stimuleren?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: De vraag van de heer Watteeuw is zeer interessant. Het is wel noodzakelijk een onderscheid te maken tussen enerzijds jobs voor laaggeschoolden en anderzijds jobs in de secundaire sector. Ik begrijp niet zo goed dat die onmiddellijk met elkaar worden verbonden. Ook in de tertiaire sector zijn er heel wat jobs voor laaggeschoolden voorhanden. Het is niet zo dat daar die tweedeling kan worden gemaakt en dat er in de tertiaire sector enkel hoogtechnologische jobs zijn, wel integendeel. Ik denk zelfs dat er in de secundaire sector meer behoefte is aan innovatieve en hoogtechnologische jobs.

Mijnheer Watteeuw, de vraag is echter wel pertinent. Het is niet alleen zo in Vlaanderen dat de jobs voor laaggeschoolden wat in de verdrukking komen. Die zijn meestal ook conjunctuurgevoelig. U citeert cijfers. Dat heeft te maken met het feit dat we de afgelopen jaren een minder sterke technologische groei hebben gekend.

Minister, deze morgen hebben we nog in de krant kunnen lezen dat we van kapitalisme naar talentisme gaan. We weten allemaal dat daarop moet worden ingezet, zeker in West-Europa. We hebben geen grondstoffen enzovoort. Ik vraag u dan ook verder in te zetten op de goede vorming van de beroepsbevolking. We zitten niet vooraan in het peloton als we kijken naar de Europese cijfers in verband met de percentages van het loon dat naar vorming gaat.

Ik merk dat ook bij de sociale partners een tandje bij kan worden gestoken. In het laatste interprofessioneel akkoord (IPA) wordt daar heel weinig over gezegd. Op dat vlak verschillen we toch wel wat van de andere West-Europese landen. Het overleg voor het IPA wordt nogal beperkt tot discussies over het loon. Nu werd gelukkig ook iets gezegd over het eenheidsstatuut. In andere landen – Nederland, Duitsland – is de thematiek bij die onderhandelingen breder. Dat is natuurlijk niet de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Werk. Maar misschien is het wel een punt dat aandacht verdient in de brede maatschappelijke discussie en moeten we de vorming opnemen in het sociaal overleg. Ik denk dat de minister een aantal stappen voorwaarts kan zetten en zorgen voor een aanmoediging en sensibilisering.

We zitten ook in een politiek wat stuurloze periode op het vlak van de staatshervorming. Maar een verworvenheid van de afgelopen weken is toch dat het doelgroepenbeleid naar Vlaanderen zou komen. Dat kan een kans zijn om ook daar op in te zetten en niet alleen op de groep van de 50- of 55-plussers. Voor bepaalde laagbetaalde jobs moeten we de werkloosheidsval wegnemen. Op dat vlak zou men dan een nieuw instrument kunnen hebben, als dat ooit eens gefinaliseerd zou kunnen worden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van den Heuvel, ik begin met uw bijkomende vragen over het doelgroepenbeleid. Wij moeten eerst afwachten wat er gebeurt alvorens daarover definitieve uitspraken te doen. Ik kom er onmiddellijk op terug als ik de vragen van de heer Watteeuw beantwoord.

Mijnheer Van den Heuvel, ik ben het volledig eens met uw eerste vraag. Ik spreek niet zo graag van een vormingsbeleid. Ik heb het liever over competentiebeleid. Dat is wat mij betreft veel ruimer. Maar het is moeilijker meetbaar. Dat maakt het altijd zo moeilijk. Ik weet dat ik het wat te zwart-wit stel, maar iedereen kent mij al genoeg. Ik zag ooit in een bedrijf een schitterend voorbeeld van iets dat ik perfect opleiding vind, maar wat nooit zal worden opgenomen in het percentage van het loon dat voor vorming wordt ingesteld. Een bandwerker trok, als zich een probleem voordeed, aan het koord, waarop iemand hem kwam helpen en mee het probleem oploste. Dat is vorming ‘on the job’. Als we kijken naar competentie-management, en het niet alleen hebben over kennis maar ook over vaardigheden, dan zie je dat er vorming is op een andere manier dan ‘ex cathedra’. Het gaat over iets dat ruimer is dan alleen maar opleidingsbeleid. Daarom vind ik dat moeilijk. Maar ik ben het wel met u eens dat we daar 100 procent op moeten inzetten. Wij moeten daar veel voor doen.

Ik heb het hier veertien dagen geleden naar voren gebracht: het competentieakkoord loopt nu af, het Vlaamse werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) loopt tegen het eind van het jaar af en de sectorconvenanten lopen af. Ik wil dat geheel eens bekijken. Daarmee ga ik in op wat we in Vlaanderen kunnen doen. Het interprofessioneel akkoord is federaal, maar in Vlaanderen kunnen we voor dat geheel van loopbaanbegeleiding en loopbaanoriëntering ook iets doen. Dat is de uitdaging voor de toekomst. Het ‘talentisme’ is de juiste filosofie waarop we moeten inzetten. Ik zal dat uiteraard blijven doen, samen met de sociale partners.

Mijnheer Watteeuw, u zegt dat de lage lonen zwaarder worden getroffen. De heer Van den Heuvel heeft gelijk: lageloonjobs zijn niet altijd jobs in de industrie. Proportioneel zijn er

vandaag relatief gezien wel meer lageloonjobs, dat zijn uitvoerende jobs, in de industrie. Dat is een van de oorzaken van het feit dat er tijdens de crisis meer problemen zijn geweest. De uitzendsector en de industrie, twee takken met relatief meer arbeiders, zijn zwaarder getroffen door de crisis. Maar, mijnheer Watteeuw, die trend was er daarvoor ook al. Handenarbeid is relatief duur in Vlaanderen. Je ziet dat er daarvan meer en meer wordt uitbesteed aan lagere loonlanden. De crisis heeft dat nog benadrukt.

Als er herstructureringsmaatregelen moeten gebeuren en de werkgevers keuzes moeten maken, kiezen zij er wellicht voor om de meer ervaren, meer gespecialiseerde en hoger geschoolde arbeidskrachten te houden. Die zijn immers moeilijk terug te vinden en te vervangen als de crisis voorbij is en de economie herneemt. Daarom richten ze zich bij herstructureringsmaatregelen eerder tot de laaggeschoolde, meer uitvoerende jobs en op de jongeren.

Een derde verklaring voor het feit dat de lage lonen zwaarder getroffen zijn, is de ontslagbescherming. Jongeren en laaggeschoolden en arbeiders zijn goedkoper bij ontslag dan mensen die langer in dienst zijn en hogere lonen hebben. Ook dat is bij herstructurering wellicht een element.

In overleg met de sociale partners hebben de vorige en de huidige Vlaamse Regering de juiste keuze gemaakt door een overbruggingspremie in het leven te roepen voor wie niet op technische werkloosheid een beroep kan doen. Deze overbruggingspremie was overigens even hoog voor iedereen, onafhankelijk van het loon. Daardoor heeft dit een relatief groter effect gehad voor de lage lonen. Tussen 20 maart 2009, de invoering van de overbruggingspremie, en 31 december 2010 werden er 19.066 overbruggingspremies uitbetaald. Er zal dus zeker een positief effect zijn geweest voor mensen met een lager loon. Het was deze Vlaamse Regering die de maatregel tot 31 december 2010 heeft verlengd.

Mijnheer Watteeuw, ik herinner u eraan dat ik, bij de afspraak tot stopzetting van de jobkorting, de opdracht heb gekregen om, in overleg met mijn collega's en met de Vlaamse sociale partners, concrete maatregelen uit te werken. Ik heb ondertussen van mijn collega's al enkele voorstellen ontvangen. Ik lees de beslissing van de Vlaamse Regering voor: we moesten "concrete maatregelen" uitwerken, "gericht op de activering van mensen, vooral zij met een laag inkomen, waaronder eenoudergezinnen".

Op uw vraag of de Vlaamse Regering daar verder voor zal werken, is het antwoord dus 'ja'.

Eén maatregel is al zeker getroffen, zoals we bij de bespreking van de begroting naar voren hebben gebracht, namelijk de loonsgebonden kinderopvang. Ik heb overleg gehad met de Vlaamse sociale partners. Ik heb ideeën aan hen overgemaakt die in de Vlaamse Regering leven, met de duidelijke vraag om een focus te zetten. Je kunt natuurlijk met een relatief beperkt budget heel veel doen. Ik heb gevraagd wat zij denken dat maatregelen zijn met het meeste effect naar activering van de lage inkomens, want dat is natuurlijk nog altijd onze bedoeling. Ik verwacht dat de Vlaamse Regering samen met de sociale partners rond Pasen kan landen met een aantal nieuwe voorstellen.

Het derde punt gaat over de transformatie van de Vlaamse industrie. Ik kan daar heel kort op antwoorden. U weet dat de Vlaamse Regering onder impuls van de minister-president, bevoegd voor Economie, het groenboek Industrie heeft, dat de filosofie van de transformatie bevat, waarmee ik ook mijn antwoord ben begonnen. We zien dat de routine uit de industrie wegtrekt en dat we naar een ander soort industrie gaan. We denken aan een transformatie van de industrie waar er concurrentie is met de lageloonlanden.

De adviezen op het groenboek komen binnen. Dat zal worden vertaald naar een witboek, maar daar ondervraagt u beter de minister-president over. Uiteraard zit daar ook een aspect werk, opleiding en vorming bij, dingen waarin we overigens al hebben voorzien. Ik denk aan het werkgelegenheids- en investeringsplan waar we voor toekomst- en knelpuntberoepen in extra opleidingscapaciteit hebben voorzien. Ik denk aan het VLAMT-project (Vlaams ArbeidsMarktONderzoek van de toekomst), waarbij we op zoek gaan naar de methodiek om

de jobs en de kwalificaties van de toekomst systematisch in kaart brengen. Ik denk aan elementen uit de sectorconvenants. Mijn voorstel is om nog wat geduld te oefenen en het effect van alle adviezen op het groenboek en de vertaling van het groenboek naar het witboek even af te wachten om op deze vraag een afdoende antwoord te kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, ik dank u voor het antwoord. Uw analyse als antwoord op mijn eerste vraag, klopt wellicht. Maar u zult toegeven dat het zorgwekkend is dat we stilaan een segment in de bevolking hebben dat altijd de klappen van de crisis krijgt. Als het vooral de laaggeschoolden zijn die telkens hun job verliezen en dat hun jobs ook verdwijnen, dan wordt dat een problematische situatie voor die groep. Maar uw analyse van de redenen hiervoor klopt.

Wellicht zullen meer maatregelen nodig zijn. Uw voorstellen en die van de sociale partners moeten een kans krijgen. De vraag is of het voorziene budget wel volstaat. Het bedrag dat daarvoor is vrijgekomen, is relatief klein, namelijk 23 miljoen euro. Het is natuurlijk een inspanning, maar of u daarmee de grote maatregelen kunt treffen, dat is nog maar de vraag. Misschien moet binnen de Vlaamse Regering gezocht worden hoe in een groter budget kan worden voorzien.

Een van de elementen waar mogelijkheden zitten, is vorming ‘on the job’, loopbaanbegeleiding en loopbaanoriëntering. Ik denk dat dat nog weinig wordt toegepast in bedrijven. Er zijn bedrijven die daar al heel ver in gaan, maar daar zitten nog meer mogelijkheden. Die vorming is trouwens vaak zeer goedkoop in vergelijking met andere vormen. Misschien moet de Vlaamse Regering meer maatregelen zoeken om dat te stimuleren.

Ik heb nooit de koppeling gemaakt tussen laaggeschoold en industrie. Integendeel, wat daar momenteel gebeurt, wijst in de andere richting. Wij hebben de uitdaging die de Vlaamse Regering heeft geformuleerd betreffende de industrie met het groenboek opgenomen. Ik heb gisteren een conceptnota ingediend die een antwoord is voor een groen en nieuw industrieel beleid. Ik hoop dat de Vlaamse Regering dat ook meeneemt om te komen tot het witboek.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil nog even ingaan op de lage lonen. Ook in de knelpuntberoepen zijn nog jobs waarvoor je niet de grote opleiding nodig hebt. Ook daar is een moeilijkheid. Daarom denk ik dat we meer naar een loopbaanfilosofie, een loopbaanbegeleiding moeten gaan. We zijn allemaal nogal snel geneigd om mensen te proberen plaatsen in jobs die ze gewoon zijn. Als iemand gewoon is te werken in de chemische industrie op een bepaalde plaats, en die wordt werkloos, gaan we nogal snel kijken of er in de chemische industrie in dat soort bandwerk een job te vinden is. Eigenlijk moeten we veel meer kijken naar welke competenties die persoon heeft, en dan kijken welke totaal andere jobs die persoon kan uitvoeren met die competenties en vaardigheden. Dat is een hele mentaliteitswijziging. Daarom heb ik gezegd – het staat in het akkoord dat we hebben gesloten met de Vlaamse sociale partners – dat de heroriëntering nodig zal voor 50-plussers en voor lage lonen.

In de dienstensector zijn er ook lageloonjobs, en daar is de heroriënteringsfilosofie op basis van vaardigheden en competenties essentieel. Dat element zal ik zeker aan bod brengen in de gesprekken met de sociale partners.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, ik denk dat dat correct is. Het grote gevaar van die benadering is dat wordt vergeten – ik zeg niet dat u dat zou doen – dat het over competenties gaat. We zagen het debat in De Zevende Dag tussen u en de heer Sabbe. Als er 20.000 vacatures zijn, en er zijn 20.000 werklozen of werkzoekenden, dan kun je die niet zomaar

inpassen. Daar zijn we het over eens. Het gaat dus over competenties, en niet over het vergelijken van aantallen met elkaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandigen 2010 en meer bepaald de werkstress en het moeilijke evenwicht arbeid-gezin bij zelfstandigen - 846 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik zag dat ditzelfde onderzoek vorige week werd besproken bij een vraag om uitleg aan minister-president Peeters. Ik heb deze vraag bij u ingediend omdat u minister bent van alle mensen die werken, waaronder ook zelfstandigen. Het lijkt me maatschappelijk belangrijk om gelijkaardige standaarden te gebruiken en ambities te hebben voor werknemers en zelfstandigen.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor zelfstandigen 2010 van de Stichting Innovatie & Arbeid in opvolging van het Pact 2020 werd eind 2010 bezorgd. Het rapport analyseert de kwaliteit van de arbeid bij zelfstandige ondernemers in een vergelijking tussen 2007 en 2010. In globaal is er geen verbetering te merken tussen 2007 en 2010: zo'n 47 procent van de Vlaamse ondernemers heeft naar eigen zeggen werkbaar werk. 52 procent wordt in 2010 met werkbaarheidsproblemen geconfronteerd, voornamelijk werkstress – 38 procent – en een moeilijke combinatie arbeid en privé – 35 procent. Bij de werkbaarheidsvergelijking voor werknemers was er wel een verbetering van 2 procent te merken tussen 2007 en 2010. Dat is niet zoveel, maar het is toch een verbetering. 54 procent van de werknemers in Vlaanderen heeft werkbaar werk.

Het Pact 2020 stelde echter dat de werkbaarheid zowel van werknemers als van zelfstandigen jaarlijks moet groeien met gemiddeld minstens 0,5 procentpunt. De werkbaarheidsgraad voor werknemers zou daardoor minstens 60 procent moeten worden in 2020, en voor zelfstandigen 55 procent. De monitor meet dus weinig verbetering voor de zelfstandigen. Zo is de werkstress, vooral psychische vermoeidheid, bijvoorbeeld significant toegenomen bij zelfstandige ondernemers met een diploma hoger onderwijs van het lange type en bij de vrije beroepen, die drie tot vijf jaar actief zijn. Ook bij de vrije beroepen zijn er meer problemen om een evenwicht tussen werk en privé te vinden.

Er lijkt niet meteen een verschil tussen mannen en vrouwen aangetoond. In de beleidsbrief Werk 2011 kondigde u aan met de sociale partners te werken aan een werkbaarheidsakkoord. Minister, in antwoord op een vraag van mevrouw Turan in december 2010 zei u dat dat in aantocht is. Heel wat bevoegdheden zijn federaal, maar dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering wel instrumenten kan ontwikkelen, of het overleg met de sociale partners en de Federale Regering kan aansturen.

De resultaten zijn duidelijk. Er zou toch een verbetering moeten zijn bij de volgende meting. In zijn antwoord verwijst de minister-president vooral naar de initiatieven van de Vlaamse Regering op het vlak van kinderopvang en het verbeteren van de bedrijfsvoering. Maar er is meer. De zelfstandigen en zeker de vrije beroepen zijn de eerste ontvangers van een maatschappelijke tendens van mensen die veel eisen. De filosofie van 'klant is koning' staat vanzelfsprekend centraal bij heel wat zelfstandigen, maar die is nog heel moeilijk te volgen omdat de klant heel veel, soms onredelijk veel eist.

Minister, welke prioritaire noden haalt u uit de Vlaamse werkbaarheidsmonitor? Hoe wilt u die aanpakken? De belangrijkste vraag is wat de stand van zaken of de voorbereiding is van

het overleg met de sociale partners over een werkbaarheidsakkoord. Wordt hier op basis van deze monitor voldoende aandacht geschonken aan het gebrek aan werkbaarheid bij zelfstandigen? Gaat het niet alleen over werknemers, maar ook over zelfstandigen? Welke timing wordt gehanteerd?

Over welke instrumenten beschikt de Vlaamse Regering om te werken aan werkstress, psychische vermoeidheid en de combinatie arbeid-gezin? Overweegt u nieuwe instrumenten in het leven te roepen? Werden bestaande instrumenten geëvalueerd? Bent u hierover in overleg met de minister-president, bevoegd voor Economie, vooral wat werkbaarheid betreft binnen het Actieplan Ondernemerschap? Worden deze resultaten overgemaakt aan de federale overheid? Kunt u samenwerken met uw toekomstige collega om hetzelfde doel te dienen, om de resultaten mee te geven met het IPA-overleg (interprofessioneel akkoord)? Worden de oorzaken van de problematische situaties uit de monitor per subgroep verder onderzocht, bijvoorbeeld voor de vrije beroepen? Wordt ook rekening gehouden met het gendersverschil?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Poleyn, de cijfers die u aanhaalt, zijn juist. Er is effectief een probleem. Dat kan niemand ontkennen. Uit de studie komt ook positief nieuws. Er werd ook een meting in kaart gebracht over een aantal sleutelfactoren op de werkplek, om de werkbaarheid te verbeteren: emotionele belasting, taakvariatie, fysieke arbeidsomstandigheden en werkdruk.

Ik noem een positief element: het percentage van zelfstandige ondernemers dat onder hoge werkdruk presteert is met 4,4 procentpunt gedaald van 46,6 naar 42,2. Dat neemt niet weg dat we rekening moeten houden met deze studie. We moeten de conclusies bekijken, zowel voor de loontrekkenden als voor de zelfstandigen.

Ik heb aan mijn departement gevraagd om het overleg met de sociale partners voor te bereiden en ons eens een overzicht te geven van de reeds bestaande instrumenten en methodieken in binnen- en buitenland. Ik heb gevraagd om uit te zoeken welke instrumenten we kunnen inzetten om tot meer werkbaarheid te komen. De specifieke situatie van zelfstandigen wordt in deze oefening meegenomen. Dat is nog niet afgerond, ik kan daar niet veel over zeggen. Ik kom daar nog op terug.

Ik heb met het secretariaat van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gesproken. Ik heb gevraagd om eerst binnen de SERV gesprekken te voeren. Ik vind het belangrijk dat de werkgevers- en werknemersorganisaties bilaterale gesprekken voeren en elkaars standpunt leren kennen. Die gesprekken zijn gestart. Goede besprekingen worden het best achter gesloten deuren gevoerd, zonder er al te veel ruchtbaarheid aan te geven. Ze kunnen het best samen zoeken naar hun gemeenschappelijke punten. Ik wacht dus nog even af. We zullen samen een timing bepalen.

De discussie tussen werkgevers- en werknemersorganisaties over de werkbaarheidsmonitor verliep in het verleden altijd moeizaam. Dat zal tijd nodig hebben. Ik wil hen niet bruuskereken. Het is mijn bedoeling een akkoord te sluiten met hen, dat heb ik hen gezegd en dat staat ook in mijn beleidsbrief. Dat is een duidelijk signaal, maar ik wil hen wel de kans geven om dit grondig te onderzoeken.

Via het Europees Sociaal Fonds (ESF) werden onder andere oproepen gelanceerd voor mensgericht ondernemen. Die projecten hebben tot doel de kwaliteit van de arbeid of de werkbaarheid te stimuleren. Ook binnen Innovatie-oproepen hebben zelfstandigen de mogelijkheid om projecten en voorstellen in te dienen.

Het beleid van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (EAD), een leeftijdsbewust personeelsbeleid en de initiatieven rond strategisch competentiebeleid dragen bij tot de kwaliteit van de arbeid en werkbaar werk. Een bedrijf moet dat natuurlijk wel goed

aanpakken. Wie bereid is zijn arbeidsorganisatie aan te passen, kan veel doen aan de werkdruk en werkbaarheid. Het gaat om een degelijk loopbaanbeleid. We kennen dat vandaag nog veel te weinig in Vlaanderen. We kunnen dat in een ruimer kader bekijken en aanpakken als we dat overzicht van de instrumenten hebben, aangevuld met inzichten uit het buitenland. Het doel is het werkbaarheidsakkoord tussen de sociale partners. Ik heb binnenkort een overleg met de sociale partners om te zien hoe ver ze staan en hoe we voort moeten gaan. Ik moet dus bekennen dat ik nog niet zo ver ben gevorderd.

In de vergaderingen van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (Vesoc) zitten drie ministers: minister-president Peeters als voorzitter en als minister van Economie, minister Lieten als viceminister-president en als minister van Innovatie, en daarnaast ikzelf. Met hen en met hun kabinetten houd ik nauw contact om hier een geheel van te maken. Dat past natuurlijk binnen hun beleidsdomein. Ik wil niet alleen een draagvlak bij de sociale partners maar ook binnen de Vlaamse Regering. Ik wil geen hokjesbeleid, maar een horizontaal beleid, waar nodig en nuttig. Dat is de essentie van mijn antwoord op uw zes vragen. Mijn excuses dat we nog niet verder staan, u kent nu toch de stand van zaken. Ik houd u uiteraard verder op de hoogte.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ik ben blij dat u positieve elementen hebt aangehaald. Ik had zoveel te zeggen dat ik alleen de kritiek vermeldde.

Ik ben blij dat u het signaal doorgegeven hebt aan de sociale partners. Wij moeten dit niet allemaal regelen, maar we kunnen signalen doorgeven. De scheiding tussen werknemer en zelfstandige is vervaagd. Veel mensen combineren de twee statuten in de loop van hun carrière. We moeten daar aandacht voor hebben.

Ten slotte wil ik u aanspreken als minister van Ruimtelijke Ordening. Eigenlijk kan de Vlaamse overheid veel doen, niet alleen door nieuwe instrumenten bij te creëren, maar vooral door eenvoudiger regelgeving. Vooral voor zelfstandigen is het vaak lastig. Zij moeten in hun eentje alles volgen inzake Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu enzovoort en dat creëert ongelooflijk veel stress. Ze voldoen dan vaak niet aan de regels, ze krijgen extra controle en dan is het nog niet in orde. Daar kan de overheid veel aan doen. Daar moeten de prioriteiten liggen, zeker in tijden van budgettaire schaarste. Ik doe een oproep aan u in uw andere bevoegdheid.

Minister Philippe Muyters: Ik had de link niet gelegd. Uiteraard is dat onze bedoeling. Ik verwijs naar de commissie-Sauwens en de commissie-Berx. Samen met ministers Schauvliege en Crevits werken we de visietekst van de Vlaamse Regering over de vereenvoudiging van vergunningen uit. Het is heel juist. Je kunt niet op straat komen of je wordt aangesproken op deze problemen. 'God en klein Pierke' noemen ze dat, zeker? Iedereen heeft wel ergens een probleem met ruimtelijke ordening of vergunningen. De Vlaamse Regering is zich daarvan zeker bewust. Op korte termijn komen we met enkele voorstellen. Op lange termijn zetten we de visietekst om in de nodige voorstellen van decreet, in de zomer, veronderstel ik.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het stimuleren van grensarbeid - 855 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over grensarbeid, wat al verschillende keren aan bod is gekomen. Grensarbeiders genieten van een fiscaal gunstig regime, waarbij ze de sociale zekerheid kunnen betalen in het land waar ze werken en de belastingen in het land waar ze wonen. Dat heeft vooral voor Fransen die in België werken, heel veel financieel voordeel.

Europa heeft aan de Franse overheid en onze overheid gezegd dat we dit statuut moeten afbouwen. Vanaf 2012 kunnen er geen nieuwe grensarbeiders meer in dienst worden genomen. Voor de mensen die genieten van dit statuut, is er een uitdoofscenario op een twintigtal jaar.

Momenteel zijn er ongeveer 20.000 grensarbeiders actief in ons land, ongeveer 9000 daarvan in zuidelijk West-Vlaanderen. Op de nieuwjaarsreceptie van Voka West-Vlaanderen werd hierop uitvoerig ingegaan. Men is vooral bang dat de instroom van die Noord-Franse werkrachten zal stilvallen, omdat de arbeiders geen voordelen meer krijgen. Bijkomend probleem is dat het hier vooral om knelpuntberoepen gaat. Het zal dus moeilijk worden om deze vacatures in te vullen.

Minister, welk acties zult u nemen om Noord-Franse arbeiders te stimuleren om blijvend te komen werken in onze grensregio's?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil de vraag ondersteunen. Door de vergrijzing is onze arbeidsmarkt aan het krimpen. De collega's van deze commissie spreken daar wellicht vaak over. De beslissing die in 2008 werd genomen, in uitvoering van de vraag van Europa, om de regelgeving voor het grensarbeiderstatuut aan te passen, moeten we misschien opnieuw bekijken. Moet er geen nieuwe visie worden ontwikkeld om grensmigratie en arbeid net over de grens toch te stimuleren?

We doen dat in eerste instantie ook met Wallonië, maar we merken in West-Vlaanderen dat dat niet volstaat. Misschien moet er een voorwaarde worden ingebouwd: we kijken eerst naar Wallonië en als het zo niet lukt om alle vacatures in te vullen, kijken we toch weer naar Frankrijk, met een interessant statuut of niet.

Minister, lag dit probleem al op uw tafel of is de vraag nieuw voor u?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dit is een moeilijk probleem. Als ik me niet vergis, heeft federaal minister Reynders onder andere met Voka West-Vlaanderen een uitdoofscenario van twintig jaar als een mogelijke oplossing bedacht. Het is federale en Europese materie. Ik denk dat er een vrij aanvaardbare oplossing voor het probleem is afgesproken. Al is het eigenlijk geen oplossing: het is een geleidelijk invoeren van het probleem. Europees zijn de mogelijkheden beperkt om veel te doen richting Frankrijk. Daarbij kan enkel de federale overheid op het vlak van sociale zekerheid dingen doen.

Wat kunnen we wel doen? Zoals er voor Wallonië gesprekken zijn tussen de VDAB en Le Forem, heeft de VDAB ook met de andere regio's contacten. In de grensregio met Frankrijk vertaalt zich dat in het versterken van arbeidsmobiliteit met de bemiddelingsdienst Pôle emploi. Er bestaat vacature-uitwisseling met Pôle emploi waarbij minstens tien vacatures vanuit de VDAB telkens worden doorgegeven. Op regelmatige tijdstippen zijn er ook rondetafels, jobbeurzen en dergelijke.

Ik zal eerlijk zijn: volgens mij zal dat het probleem dat u aanhaalt, mevrouw Fournier, niet oplossen. Het is niet omdat er vacatures zijn dat de Fransen naar West-Vlaanderen komen, maar omwille van het gunstige statuut. Ik denk dat we in Frankrijk niet direct de oplossing zullen vinden als dat statuut uitdooft. De kans bestaat dat de Fransen minder snel zullen komen en die verdere verplaatsingen zullen doen als het financieel statuut minder gunstig is. Dat is de moeilijkheid.

Wat kunnen we wel doen? Kunnen we de Vlamingen daar verder activeren? De werkloosheidsgraad is laag in die omgeving en de werkzaamheidsgraad hoog. Een oplossing via activering is dus ook niet echt een mogelijkheid, vrees ik. Aan de kust is er wel iets meer werkloosheid, maar dan bots je snel op de grenzen van de mogelijkheden. Een passende betrekking en de afstand naar de job spelen mee. Dat is federale materie.

Een derde mogelijkheid is natuurlijk te kijken naar Wallonië. Dat is een heel goede mogelijkheid. Tussen de VDAB en Le Forem loopt het ook wel. Er worden heel wat vacatures en dergelijke meer uitgewisseld. Op het moment echter dat iemand uit Wallonië niet wil ingaan op een vacature in Vlaanderen, is het nog altijd Le Forem die moet zorgen voor de transmissie. Ook dat ligt niet in onze handen.

Misschien is intensifiëren een mogelijkheid. Maar ook dat is niet zo evident. We doen wat we kunnen. Ik wil de zaak wel nog verder bekijken.

Op dat vlak zit ik vast. Ik zit vast wat Frankrijk betreft, wat Vlaanderen betreft, wat Wallonië betreft. Ik zie niet direct een oplossing om met de weinige mogelijkheden die ik als Vlaams minister heb, veel te doen. Gelukkig is er een geleidelijke overgang.

Voka West-Vlaanderen heeft het probleem nog eens duidelijk naar voren gebracht op zijn nieuwjaarsreceptie. Ik zal ook met zijn vertegenwoordigers het gesprek aangaan om te kijken welke oplossing mogelijk is. Ik moet het natuurlijk kunnen binnen mijn bevoegdheid. Ik ben graag bereid te kijken welke mogelijkheden er volgens hen zijn. Maar, eerlijk gezegd, ik zie ze vandaag niet direct.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor uw eerlijk antwoord. Het is niet volledig positief, maar wel heel eerlijk. Het klopt dat het vaak federale of Europese materie is en dat we niets kunnen doen aan het fiscaal statuut. De Fransen komen naar België werken omdat ze een financieel voordeel hebben van, naar wat ik hoor, 400 à 500 euro per maand. Als dat wegvalt, krijgt men ze met geen stokken meer naar West-Vlaanderen, denk ik.

Het is een probleem voor de West-Vlaamse, en vooral de Zuid-West-Vlaamse, bedrijven. Er zijn heel wat knelpuntheroepen. Ik denk daarbij aan Picanol, dat in de gieterij bijna uitsluitend met Franstaligen werkt. In de toekomst zal dat een heel groot probleem vormen.

De enige mogelijke oplossing ligt bij de mensen van Henegouwen. De kust ligt al wat verder. Henegouwen ligt naast onze deur. Ik stel een nauwere samenwerking tussen Le Forem en de VDAB voor. Het is de enige oplossing die ik momenteel zelf zie.

Minister, ik ben ook blij dat u bereid bent om nog eens met Voka te praten om na te gaan of er eventueel andere mogelijkheden zijn. Qua mobiliteit tussen Henegouwen en West-Vlaanderen kan er misschien iets worden gedaan om de mensen gemakkelijker naar West-Vlaanderen te krijgen. Ook het taalprobleem moet niet worden onderschat. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Dat klopt, maar ik denk dat een West-Vlaming of Vlaming eerder van een Fransman aanvaardt dat hij Frans spreekt op de werkvloer dan van een Waal. Dat zou niet mogen, maar er is een enorm verschil. Een Fransman spreekt Frans, maar van iemand van Wallonië wordt verondersteld dat hij Nederlands kent.

Ik wacht uw gesprekken met Voka af. Hopelijk horen we er dan meer over.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister, ook ik dank u voor uw eerlijk antwoord. Ik vraag u toch van nabij op te volgen wat er met het uitdovend statuut gebeurt en welke gevolgen dat heeft. Ik denk niet dat iedereen zal wegblijven. Ik heb de indruk dat een aantal Fransen zullen blijven komen, ook zonder dat statuut. We moeten heel goed kijken welke factoren maken dat ze toch naar hier komen. Misschien kan dat zorgen voor nieuwe impulsen. U kunt natuurlijk

de wetgeving ter zake niet veranderen, maar als minister van Werk kunt u wel de zaak van heel nabij opvolgen, zodat we zeer snel zien welke indicatoren wel een invloed kunnen hebben en die dan ook versterken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over een nieuw werkervaringsprogramma - 909 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, werkervaring is een initiatief van de Vlaamse Regering om voor langdurig werkzoekenden een brug te slaan tussen werkloosheid en reguliere tewerkstelling door het aanbieden van werkervaring in combinatie met opleiding en begeleiding op en naast de werkvloer. Het nieuwe werkervaringsprogramma ging op 1 januari 2009 van start. Belangrijk daarbij was dat men er een doelstelling aan toevoegde, met name het garanderen van een evenwaardige begeleiding voor elke doelgroep-werknemer, ongeacht de organisatie waar de werkervaring doorgaat. Hiervoor werd een nieuwe organisatiestructuur, het leerwerkbedrijf, in het leven geroepen en ook de financiering werd gewijzigd.

Na een jaar werking heeft het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) een interessant evaluatieonderzoek uitgevoerd, waarbij werd nagegaan welke impact het nieuwe kader had op de praktijk. Ik wil daaruit een paar vaststellingen aanhalen. Ondanks de initieel ingeschreven garanties, blijkt dat de inhoud van de inschakelingsmodule vrij veel verschillen kent, zowel tussen als, wat nog opvallender is, binnen de leerwerkbedrijven. Zowel de intensiteit als de inhoud van het minimumpakket varieert, de aanvang en duur van de sollicitatietraining verschilt, niet alle leerwerkbedrijven hebben een uitgewerkt nazorgaanbod en ook de caseload van de inschakelingscoaches kent sterke verschillen. Dat is opvallend omdat het opzet er net in bestond om met de inschakelingsmodule een gelijkwaardig aanbod voor elke WEP-pluswerknemer (werkervaringsplan) te realiseren.

De onderzoekers stelden ook vast dat het samenwerkingsverband binnen het leerwerkbedrijf op verschillende wijzen wordt ingevuld: van een puur administratieve samenwerking tot een verregaand streven naar een meer inhoudelijke samenwerking en zelfs integratie. Er zit in het landschap dus heel wat verschil.

In het nieuwe werkervaringsprogramma neemt de VDAB de regisseursrol op. Hij zorgt voor de toeleiding van werkzoekenden naar de interne en externe promotoren. De bezettingsgraad voor de interne promotoren bedroeg eind 2009 90 procent. Dat lijkt een goed cijfer en suggereert een vlotte toeleiding. Het is echter opvallend dat, onder druk van de nieuwe financiering, de meerderheid van de promotoren eerder lagere instapcriteria hanteren om de bezetting zo hoog mogelijk te houden. Daar wordt die bezetting een doel op zich. Ook de proactieve houding, het al dan niet strikt toepassen van informele criteria en de regionale context spelen een belangrijke rol bij de toeleiding.

Op het vlak van de financiën blijkt dat 66 procent van de promotoren verlieslatende werkervaringsmodules budgetteren. Dat is veel. Samen met de inschakelingsmodule blijkt 57 procent verlieslatend te zijn. Dit loopt op tot 74 procent als ook de vaste kosten in rekening worden gebracht. De knelpunten bij de financiering van het nieuwe programma brengen het realiseren van beleidsdoelen in gevaar, stelt het onderzoek. Zo blijkt onder meer dat de bezetting bij heel wat promotoren primeert boven het uitstroompotentieel van de WEP-pluswerknemers. Men probeert dus om financiële redenen de boel vol te krijgen, eerder dan dat men gaat onderzoeken wat nadien de echte overgang naar werk zou kunnen brengen. Een

logische oplossing zou zijn om de productiviteit te verhogen, al is dat natuurlijk geen mirakeloplossing. Bovendien is een productiviteitsverhoging, stelt het onderzoek, niet voor alle promotoren haalbaar.

Minister, bent u op de hoogte van de resultaten van dit onderzoek? Ik weet dat dit een retorische vraag is. Hoe reageert u op de resultaten van dit onderzoek? En vooral, welk gevolg zult u geven aan de bevindingen van dit onderzoek? Welke concrete bijstellingen denkt u eventueel te kunnen doen? Zult u, aangezien er op het terrein nogal wat verschillen bestaan en ondanks de ambitie om een gelijkaardig pakket aan te bieden aan de werkers, standaarden of een kwaliteitstoets invoeren met betrekking tot de intensiteit en de inhoud van het minimumpakket, de duur van de sollicitatietraining en de nazorg? Overweegt u om de uitstroom naar werk te monitoren? Hoe reageert u op de vaststelling dat 74 procent van de initiatieven verlieslatend wordt genoemd? Hoe reageert u op de vaststelling dat de bezetting overheerst ten opzichte van de tewerkstelling?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, de heer Van Malderen was mij te snel af. Ik had een gelijkaardige vraag ingediend. Ik had op volgende week gemikt. Minister, ik heb mijn vraag toch ingediend, zo kon u zich ook daarop voorbereiden. Mijnheer Van Malderen, ik was zo laat omdat ik het ook nog eens aan de praktijk heb willen toetsen. Uw vragen komen letterlijk uit de resultaten van het onderzoek, zoals het is verschenen in Over.Werk. Ik heb, vooraleer mijn vraag in te dienen, een aantal werkervaringsprojecten willen bekijken. Ik vind het belangrijk dat ik dit hier kan meegeven.

De doelstelling van de herstructurering van WEP-plus is heel goed en heel belangrijk. Als we een werking totaal willen veranderen, zeker als het gaat om projecten die met een toelage van het Europees Sociaal Fonds (ESF) werkten, is twee jaar kort om dat allemaal op één lijn te krijgen. Het is evident dat uit een evaluatie na twee jaar blijkt dat het niet allemaal rozengeur en maneschijn kan zijn, zeker voor wat betreft de projecten die werkten met ESF-toelagen.

Het valt mij op dat er een groot verschil is tussen het aantal mensen dat wordt begeleid en de kosten van die begeleiding. Daaruit leid ik af dat niet elke organisatie even efficiënt bezig is met de materie, anders kan dit uiteraard niet. Ik huiver toch wel wat als ik zie dat het onderzoek voorstelt om niet-rendabele projecten te ondersteunen. Als dat een ondersteuning is in begeleiding naar een betere werking, dan is dat een zeer goede oplossing. Maar als er een andere financiële ondersteuning zou zijn voor promotoren die minder rendabel werken dan voor andere promotoren, ontstaat er een heel groot probleem, want dan beloon je wie niet goed werkt.

Er zijn een aantal oplossingen, en er zijn knelpunten die ik in het rapport niet zie terugkomen, maar die misschien wel een deel van de oplossing zouden kunnen zijn. Men wordt voor een deel betaald per voltijds equivalent. Als je twee deeltijdse medewerkers begeleidt, heb je dubbel zoveel werk en je wordt toch maar betaald voor één voltijds equivalent. Dat behoeft bijsturing. Ook met betrekking tot de nazorg kan iets worden gedaan. De bedoeling van WEP-plus is uiteindelijk dat mensen in een gewone job terecht komen. Op de nazorg werd in het verleden minder nadruk gelegd. Meer nadruk leggen op de nazorg zorgt voor meer doorstroming. Het feit dat men mensen bij zich houdt om zo die betoelaging te kunnen behouden, los je daarmee voor een deel op. De doelstelling om de premie voor de nazorg te verhogen, lijkt mij wel een zinvolle maatregel. Op die manier ga je ook meer resultaatgericht werken.

Op dit ogenblik wordt enkel de doorstroming naar het normaal economisch circuit betoelaagd. Ik vraag me af of het niet zinvol is om ook een doorstroming naar de tewerkstelling in de sociale economie te overwegen. Voor het WEP-plus is toch het belangrijkste dat men uit de werkloosheid is. Of men dan in het normale economische circuit dan wel in het

circuit van de sociale economie terechtkomt, lijkt me om het even. Voor de rest ben ik benieuwd naar de antwoorden van de minister.

De voorzitter: Mevrouw Claes, de secretaris zegt me dat uw vraag was ingediend na het rondsturen van de agenda. Ze is dus onontvankelijk en is niet naar de minister doorgestuurd.

Mevrouw Sonja Claes: Ik dacht dat als ik de vraag nog doorstuurde, de minister ze zou krijgen en mijn opmerkingen nog meenemen in zijn antwoord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Claes, ik heb uw vraag dus niet gekregen, maar ik neem een deel van de ideeën die u naar voren brengt, mee, en een deel zal ik beantwoorden. Wat betreft de doorstroming naar de sociale economie, moet ik bekijken wat daaromtrent mogelijk is, maar daarover kan ik niet precies het wat en het hoe meedelen.

Mijnheer Van Malderen, ik vind het leuk dat u zei dat het een retorische vraag was. Ik ken de studie niet alleen, ik heb ze ook betaald, meer bepaald met VIONA-middelen (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering). Je moet ze wel ruimer bekijken. Ik neem ook twee andere evaluaties mee over het werkervaringsprogramma, met name de evaluatie van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en het Vlaams Subsidieagentschap. U weet wellicht dat de HIVA-studie alleen de 16 leerwerkbedrijven heeft geëvalueerd en dat er ook nog 324 promotoren zijn. Ik vind het belangrijk om ook hun ervaring in verband met de werkervaring mee te nemen.

Zoals het klassiek gaat en ook de juiste werkwijze is, hebben we de resultaten van de verschillende evaluaties van HIVA, maar ook van de VDAB en van het Vlaams Subsidieagentschap besproken met de sociale partners in een VESOC-werkgroep (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) op 11 oktober 2010. Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heb ik eind december binnen gekregen. We hebben een stuurgroep werkervaring waar alle betrokken partijen in zitten, zoals de VDAB, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het subsidieagentschap, het departement en dergelijke, en waarin we een actieplan met concrete acties omtrent toeleiding en nazorg hebben uitgewerkt. Het is de bedoeling er zo effectief in te slagen om de deelnemers een gelijkwaardige begeleiding te kunnen garanderen, ongeacht de promotor van de werkervaringsplaats.

Uit die werkgroep zijn een aantal dingen naar voren gekomen. We gaan kijken naar de financiële verzuchtingen van de sector. Dit jaar gaan we op korte termijn twee premies verhogen. De omkaderingspremie brengen we van 25 naar 28 procent. Dat komt ten goede aan alle promotoren, de genoemde 16 en 324, en gaat naar de loonpremie van de doelgroep-werknemer. Daarnaast trekken we specifiek voor de 16 leerwerkbedrijven de omkaderingspremie van 2000 naar 2700 euro op bij een volledige tewerkstelling. Ik hoop dat dat een element is voor een betere financiële haalbaarheid. We moeten duidelijk zeggen dat efficiëntieverbeteringen en een betere werking binnen de leerwerkbedrijven aandachtspunt moeten zijn.

De keuze voor deze premies moet het risico van de kwaliteitsvermindering bij de begeleiding inperken, maar moet ook een versterking zijn van de module die financieel het kwetsbaarst is, namelijk de werkervaringsmodule.

Zowel de VDAB als de promotoren wijzen er mij op dat veel problemen waar langdurig werkzoekenden mee kampen, groter en veel diverser zijn geworden. Volgens mij en ook volgens de VESOC-werkgroep heeft het geen zin om een minimumaantal uren voor sollicitatietraining of begeleiding op te leggen, maar we moeten net zoals elders meer met maatwerk voor de doelgroep gaan werken. Promotoren mogen niet vervallen in het zetten van vinkjes bij wat ze allemaal hebben gedaan: het moet maatwerk worden in functie van de persoon.

Ik heb ook vernomen dat sommige deelnemers aan werkervaringsplannen in het verleden reeds verschillende sollicitatietrainingen hebben gekregen. Die moeten anders begeleid worden, bijvoorbeeld bij het solliciteren via jobhunting of iets dergelijks, in plaats van nog eens een bepaald aantal uren sollicitatietraining te moeten volgen. Ik denk dus dat we effectief meer naar maatwerk moeten gaan en niet naar minimumnormen.

Mijnheer Van Malderen, de uitstroom wordt reeds gemonitord, en wel op twee verschillende manieren. Bij alle maatregelen die door het subsidieagentschap worden beheerd, wordt de uitstroom naar werk zes maanden na het einde van de maatregelen gemonitord. We doen dat via een koppeling van de betalingsgegevens aan de VDAB-gegevens. Daarenboven is er in de regelgeving in een nazorgpremie van 1000 euro voorzien als het leerwerkbedrijf erin slaagt om een deelnemer gedurende twee maanden in de zes maanden volgend op de werkervaring aan het werk te helpen.

Ik wil ingaan op wat mevrouw Claes naar voren heeft gebracht. In 2010 waren dat 572 premies, in 2009 waren dat er maar 150. We moeten er rekening mee houden dat 2010 een zwaardere crisisjaar was dan 2009. We hebben inderdaad nog maar twee jaar gehad om met de maatregelen te leren werken, om ze bekend te maken en op gang te trekken. Maar we zijn op de goede weg met die premies. Ik zou daar vandaag niet te veel aan sleutelen omdat we die evolutie zien. Wetende dat de conjunctuur verbeterd, zal dat in de goede zin verder gaan.

De beleidsaanbevelingen van de onderzoekers komen niet meteen met kant-en-klare oplossingen. Laten we ook niet vergeten dat hun onderzoek zich concentreerde op de situatie van leerwerkbedrijven. De financiële tekorten hebben verschillende oorzaken: hoge loonkost, 'overtollige begeleiders' – dit plaats ik tussen aanhalingstekens –, lage eigen inkomsten. Ook aan de productiviteit zijn grenzen, maar enkele leerwerkbedrijven hebben putten uit het verleden, wat bleek uit simulaties die het subsidieagentschap en SLN (Vlaams Steunpunt Lokale Netwerken) in het verleden hadden gemaakt. Een aantal aanbevelingen van de onderzoekers zal ik zeker opnemen. Ik denk aan een betere screening van de financiële situatie van de promotoren bij een nieuw oproep. Dat gebeurt ondertussen al standaard.

Binnen de stuurgroep werkervaring hebben wij aan SLN gevraagd om acties te ondernemen om hun leden meer te ondersteunen, zodat we het aanwezige potentieel optimaal kunnen benutten. Een begeleiding dus om het maximale te halen. Met de ervaring en ondersteuning van SLN zal de productiviteit die kan worden gehaald, wellicht beter worden gehaald. We proberen daar nog een goede ondersteuning aan te bieden.

We willen de promotoren niet financieel afstraffen als hun inspanningen niet tot het gewenste resultaat leiden. Mijn voorganger zette terecht zeer sterk in op resultaatfinanciering. De inspanningen kunnen heel divers zijn, maar met de nazorgpremie willen we hun wel een incentive geven om hun werkvloeren aan te passen aan de vraag op de arbeidsmarkt of om nog beter te gaan netwerken met werkgevers om geschikte plaatsen te vinden.

Pas met een combinatie van het geheel, met de begeleiding van SLN, met de hogere premies die we plannen, maar ook met een stijging van de efficiëntie en de eigen werking, kunnen we tot een oplossing komen. Ik zal dit in elk geval verder blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik ben in hoge mate tevreden met uw antwoord. Ik wil even ingaan op de suggestie van mevrouw Claes, om ook de uitstroom naar sociale economie te bekijken. Dat is een heel interessante suggestie, die ook in andere discussies aan bod kan komen.

Twee jaar evalueren is inderdaad kort. Daarbij komt de voorgeschiedenis van verschillende tradities en doelpublieken. Het is belangrijk om vooral de grote trends te bekijken, wetende dat daarachter individuele dossiers zitten, dat mensen schulden meesleuren en niet altijd even efficiënt georganiseerd zijn. Het doel op zich is duidelijk, namelijk de uitstroom naar werk.

Men moet het maximum uit het potentieel halen, wetende dat de doelgroep die garantie niet geeft.

Minister, in deze commissie hebben we het heel vaak over de uitstroom naar werk en over de uitstroom van de sociale economie naar het regulier economisch circuit. De cijfers die u geeft, tonen aan dat dat niet vanzelfsprekend is, hoe goed de stijging ook is. Dat vraagt het nodige werk.

Minister, het is goed dat u incentives geeft aan de nazorg omdat de uitstroom daarin vervat zit. Hebt u onderzocht in hoeverre de verhoging van 25 naar 28 procent in de omkaderingspremie naar 2700 voor leerwerkbedrijven tegemoetkomt aan de tekorten die werden vastgesteld? 74 procent is verlieslatend als vaste kosten worden meegerekend. Misschien moeten we intern nagaan wat die vaste kosten zijn. Is er onderzocht in hoeverre die wijziging daaraan tegemoetkomt? U kunt ook zeggen dat u een budget hebt en dat u dat gaat optrekken. In hoeverre dekt dat het probleem af?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, ik ben tevreden met uw antwoord, maar ik wil toch nog even de nadruk leggen op de nazorg. De evaluatie van 2009 en 2010 vertoont inderdaad positieve cijfers. Dat is het resultaat dat we willen. Als we ergens extra moeten inzetten, lijkt het daar te zijn. Dat moeten we verder ondersteunen. Ook op de begeleiding wil ik hameren, want er zullen accidenten gebeuren met projecten die het niet meer zien zitten. Ik wil niet dat ze morgen op straat komen te staan. De begeleiding moet echt heel goed in de gaten worden gehouden. U bent ingegaan op mijn vraag over de uitstroom naar de sociale economie.

Een knelpunt is zeker de begeleiding van de deeltijdse werknemers naar een job. Daar steekt men evenveel tijd in, met slechts betoelaging voor twee mensen. Dat vind ik niet correct.

Minister Philippe Muyters: Ik zal dat nagaan, mevrouw Claes.

De bijkomende financiële inspanning die we leveren, bedraagt zo'n 2 miljoen euro, als ik me niet vergis. Een deel gaat naar allemaal, een deel gaat specifiek naar de zestien. Komt dat dan helemaal tegemoet? We mogen niet de indruk wekken dat we de financiële problemen waar men mee kampt, zomaar automatisch overnemen. Dat is niet juist. Zij moeten ook tot efficiëntieverbetering komen. De suggestie komt uit de stuurgroep werkervaring. Daar zitten ook de promotoren in. Ik hoop dat ik daar een juist evenwicht heb gevonden. Ik vind de bijkomende inspanning van 2 miljoen euro naar die mensen en die begeleiders al fatsoenlijk. In verhouding tot de kostprijs van die begeleiding is dat een ernstige inspanning. Het is belangrijk om nog een surplus te doen. Ik hoop dat dat voldoende is. Ik zal dit zeker opvolgen. We moeten ongelukken vermijden. Ik vraag wel dat iedereen efficiënt en goed werk levert.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■